

**Гогольова Н.Ф.**  
к. ф.-м. н., доцент  
**Лабузова Ю.Г.**

*ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»,  
м. Покровськ*

## **ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ ТА ДИНАМІКА ВВП**

Показник ВВП хоч і не містить стовідсоткового відображення загального добробуту держави, але все-ж таки має тісний взаємозв'язок із соціальним становищем країни та її громадян. Сам валовий внутрішній показник містить в собі сукупність ринкових цін товарів та послуг, вироблених в межах певної держави. Тобто ці матеріальні та нематеріальні блага виробляються з орієнтуванням на ринок, з метою реалізації та отримання доходів. Тому для кожної країни важливе постійне економічне зростання, а цим показником найчастіше користуються економісти для аналізування та надання прогнозів перспектив національної економіки.

Починаючи з 2016 року в Україні, згідно із статистичними даними [1], відбувалося зростання ВВП 12 кварталів поспіль. Ця тенденція розповсюдилась і на 2019 рік [2]. Так, у першому кварталі цього року, порівняно з відповідним кварталом 2018 року (у постійних цінах 2010 року) валовий внутрішній продукт збільшився на 2,5%, а у другому кварталі на 4,6%. Останній показник здивував усіх економістів, адже Національний Банк у липні прогнозував рівень близько 3%. За умов продовження такої тенденції Україна мала би якісне економічне зростання. Проаналізуємо фактори, які впливають на економічне зростання та дослідимо основні напрями, які зможуть ефективно підвищити рівень виробництва.

*Таблиця 1.*

**Порівняльна таблиця ВВП України  
(у постійних цінах 2010 року)**

|                         | 2010     | 2011     | 2012     | 2013     | 2014     | 2015    | 2016    | 2017     |
|-------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|---------|---------|----------|
| ВВП<br>,<br>млрд<br>грн | 1079,346 | 1138,338 | 1141,055 | 1140,750 | 1066,001 | 961,821 | 984,016 | 1008,621 |

За даними таблиці 1, у 2013 році показник ВВП впав на 0,305 млрд грн порівняно з 2012 роком, в 2014 році на 74,749 млрд грн порівняно з 2013 роком, а в 2015 на 104,18 млрд грн порівняно з 2014. Загалом з 2013 до 2015 включно відбулося падіння ВВП на 179,234 млрд грн. Питома вага сумарного падіння у загальній масі показника 2012 року складає 15,7%. Тобто за період 2013-2015 років показник ВВП впав на 15,7%. За 2016 та 2017 роки ВВП зріс на 46,8 млрд грн, повернувши собі всього 4,1%.

ВВП розвивається нестабільно, тому не завжди задовільний результат цього показника в одному кварталі призведе до такого ж результату в іншому кварталі. При детальнішому аналізі другого кварталу 2019 року [2], можна видокремити сільське господарство, промисловість та роздрібну торгівлю, адже ці сектори мали прискорене зростання.

Отже, повернувшись до показника зростання ВВП другого кварталу на 4,6%, ми можемо пояснити таке явище через зростання роздрібного товарообігу разом із підвищенням показників у сільському господарстві. В агрокомплексі ситуація покращується, протягом 7 місяців індекс сільськогосподарської продукції складає 112%.

Надалі прогнозують слабе зростання промисловості, але за рахунок очікування достатньої кількості врожаю та задовільного рівня роздрібної торгівлі, Світовий Банк прогнозує зростання близько 2,7%. Слід пам'ятати, що Україна поки що не має стійкої основи для здійснення швидкого економічного розвитку.

Тобто, можна стверджувати, що зростання ВВП відбувається за рахунок агроекспорту, а також через велику кількість трудових мігрантів. На жаль, в економіці держави останні роки приділяється незначна увага до промисловості, адже жодна країна ще не досягала значного економічного зростання, нехтуючи важливістю промислового сектору. В цьому питанні першочергово необхідно надавати перевагу виробництву інноваційно-високотехнологічним структурам галузі, де буде висока додана вартість. Індекс промислового виробництва у періоді із січня до червня 2019 року, порівняно із відповідно першою половиною 2018 року склав 100,5%, і це є не досить задовільно.

Щодо високорозвинених країн, то вони можуть розвиватися

лише на 1-3%, і для їх економіки це буде задовільно через той факт, що в них база порівняння значно більша. Наука, медицина, послуги, освіта займає 70% структури їх ВВП. Разом з іноваційною промисловістю ці країни забезпечують собі стабільний розвиток. З іншого боку, можливості аграрних країн знижуються у глобальній економіці, а індустриальні країни спочатку отримують бурхливий розвиток, але потім сповільнюються.

У 2014-2015 роках наша економіка впала на 16%, з 2016 до 2018 року країна змогла повернути собі близько 8%. Для економіки нашої країни зовсім недостатньо зростати на 2-3% на рік. Отже, для здолання бідності, а також утримання трудових ресурсів у межах нашої держави, українській економіці необхідно рости як мінімум на 5%, і намагатися стабільно підтримувати таку тенденцію.

Хоча за останні 3 роки в нашій країні за показниками й відбувалося зростання економіки, але майже жодного разу не було стабільного тривалого розвитку одночасно всіх трьох напрямків: сільського господарства, промисловості (яка в січні цього року взагалі впала на 3,3%, порівняно з відповідним періодом минулого року) та торгівлі. Для того, щоб сприяти зростанню виробництва та експорту, що в свою чергу збільшуватиме показник ВВП, нашій державі необхідно поєднання таких галузей, як сільське господарство, сектор торгівлі та промисловість для стабілізації економічної ситуації [3]. Погано впливають на показник ВВП такі фактори, як корупція, нестабільна військова ситуація на сході України, від якої держава постійно несе втрати як соціальні, так і економічні, також до чинників впливу належить тіньова економіка та монополізація. Таким чином, необхідна нова концепція розвитку, яка вимагає здійснення ряду реформ. По-перше, для розвитку сільського господарства, підвищення врожайності необхідна реалізація реформи по передачі землі в приватне користування (Земельна реформа). Це відкриє земельний ринок, наші землі відійдуть підприємцям, які зможуть принести необхідні інвестиції у тваринне та рослинне господарство. Разом з цим і відбуватиметься розширення можливостей на ринку збуту, який спрямований на Китай, країни Південно-Східної Азії та Індію, що сприятиме міжнародній торгівлі. По-

друге, розвиток машинобудування. По-третє, необхідно створити стійкі умови, загальнообов'язкові правила, які не зможуть існувати разом з корупцією. Тобто, першочергове – ліквідація корупції і запровадження реформ.

#### **Список використаних джерел**

1. Офіційний сайт Світового банку. URL:  
<https://www.worldbank.org/>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:  
<http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Мультимедійна платформа іномовлення України. URL:  
<https://www.ukrinform.ua/>

**Гурьянова Л.С.**

*д.э.н., профессор*

*Харьковский национальный экономический университет им.*

*С. Кузнеця,*

*г. Харьков*

#### **МОДЕЛИ ОЦЕНКИ И АНАЛИЗА УРОВНЯ ФИНАНСОВОЙ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ В СТРАНАХ ЕС**

В работе рассматривается проблема разработки модельного базиса для оценки эффективности развития финансовой децентрализации, обеспечения сбалансированности фискальной (налогово-бюджетной) системы, повышения эффективности бюджетного процесса, и, как следствие, повышения согласованности функциональных и финансовых возможностей органов местного самоуправления, роста качества жизни населения регионов. Необходимость разработки модельного базиса объясняется существенными региональными диспропорциями, которые характерны для многих стран, в том числе Украины, что говорит о слабой эффективности механизмов регулирования регионального развития, и, в частности, фискального регулирования. Так, по состоянию на 2018 г. на долю 18% макрорегионов приходилось 60% ВВП и 18% населения. На долю остальных 82% макрорегионов приходилось соответственно 40% ВВП и 82% населения. Данные пропорции поляризации экономического развития во-